EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 09 09
COM(2024) 398 final

2024/0221 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994, kuriuo Kroatijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Pagal 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1] (toliau – PVM direktyva) 395 straipsnio 1 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali vieningai leisti bet kuriai valstybei narei taikyti specialias priemones, kuriomis nukrypstama nuo tos direktyvos nuostatų, kad būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra arba užkirstas kelias tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui.

Raštu (jį Komisija užregistravo 2024 m. balandžio 3 d.) Kroatija paprašė pratęsti nuo PVM direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkto, 168 bei 168a straipsnių nukrypti leidžiančios priemonės taikymą, kad galėtų toliau riboti teisę atskaityti pirkimo PVM, kuriuo apmokestinamas lengvųjų automobilių pirkimas ir išperkamoji nuoma, įskaitant visų su jais susijusių prekių ir paslaugų pirkimą. Kartu su prašymu pratęsti priemonės taikymą Kroatija pateikė ataskaitą, kurioje peržiūrėta procentinė dalis, kuria numatoma apriboti teisę atskaityti PVM.

Vadovaudamasi PVM direktyvos 395 straipsnio 2 dalimi, 2024 m. gegužės 14 d. raštu Komisija apie Kroatijos prašymą pranešė kitoms valstybėms narėms. 2024 m. gegužės 15 d. raštu Komisija pranešė Kroatijai turinti visą informaciją, kuri, jos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti.

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

PVM direktyvos 168 straipsnyje numatyta, kad apmokestinamasis asmuo turi teisę atskaityti PVM, mokėtiną už apmokestinamiesiems sandoriams įsigytas prekes ir paslaugas. PVM direktyvos 168a straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išlaidų, susijusių su nekilnojamuoju turtu, kuris yra apmokestinamojo asmens veiklai skirto turto dalis ir kuris yra naudojamas ir verslo, ir ne verslo tikslais, atveju PVM atskaitomas tik už tą turto naudojimo dalį, kuri susijusi su apmokestinamojo asmens verslo tikslais. Pagal PVM direktyvos 168a straipsnio 2 dalį valstybės narės taip pat gali taikyti šią taisyklę išlaidoms, susijusioms su kitomis jų nurodytomis prekėmis, kurios yra veiklai skirto turto dalis. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte reikalaujama prekių, kurios yra veiklai skirto turto dalis, naudojimą privatiems poreikiams laikyti paslaugų teikimu už atlygį, jeigu PVM už šias prekes galėjo būti įtrauktas į atskaitą. Pagal šią sistemą galima susigrąžinti iš pradžių atskaitytą PVM, susijusį su naudojimu asmeninėms reikmėms.

Lengvųjų automobilių atveju šią sistemą taikyti sudėtinga, visų pirma todėl, kad sunku nustatyti, kada automobiliai naudojami asmeninėms, o kada – verslo reikmėms. Kai automobilių naudojimo duomenys yra registruojami, įmonei ir administratoriui tenka papildoma našta, nes juos reikia tvarkyti ir tikrinti.

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį valstybės narės, siekdamos supaprastinti PVM surinkimo procedūrą arba užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui, gali taikyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo PVM direktyvos nuostatų, jeigu tas priemones patvirtino Taryba.

Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/1944[2] Kroatijai dabar leidžiama iki 50 % apriboti teisę atskaityti konkrečių lengvųjų automobilių pirkimo ir išperkamosios nuomos

[1] OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

[2] 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994, kuriuo Kroatijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės

PVM, įskaitant visų su jais susijusių prekių ir paslaugų pirkimo PVM, kai tie automobiliai naudojami ne vien verslo tikslais. Pagal specialią priemonę apmokestinamieji asmenys taip pat atleidžiami nuo prievolės laikyti, kad tokių lengvųjų automobilių naudojimas ne verslo reikmėms yra paslaugų teikimas. Lengvieji automobiliai, kuriems taikoma ši priemonė, yra žmonėms vežti skirtos motorinės transporto priemonės, kuriose be vairuotojo vietos yra ne daugiau kaip aštuonios sėdimosios vietos. Jei lengvieji automobiliai yra naudojami tam tikrai specialiai veiklai, teisės atskaityti apribojimas netaikomas ir jiems yra taikomos įprastos taisyklės. Tai taikoma transporto priemonėms, naudojamoms vairuotojų mokymui, transporto priemonių bandymams, remonto paslaugoms, ekonominei veiklai, susijusiai su keleivių ir krovinių vežimu, mirusiųjų vežimu ar transporto priemonių nuoma, taip pat transporto priemonėms, įsigytoms perpardavimo tikslais. Šis 2021 m. lapkričio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/1997[3] pratęstas leidimas nustos galioti 2024 m. gruodžio 31 d.

Šis Kroatijos prašymas pratęsti specialios priemonės taikymą grindžiamas tomis pačiomis priežastimis, kurios nurodytos ankstesniame prašyme. Prie prašymo pridedama ataskaita, kurioje peržiūrima procentinė dalis, kuria apribojama teisė į atskaitą, kaip reikalaujama pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/1994 6 straipsnį. Kroatija mano, kad specialios priemonės taikymo sąlygos tebegalioja ir kad dabar taikoma 50 % pirkimo PVM atskaitos riba tebėra tinkamiausia.

Kroatija paaiškino, kad, remiantis tiek apmokestinamųjų asmenų, tiek mokesčių administratorių pateiktais duomenimis, lengvieji automobiliai, kurie yra veiklai skirto turto dalis, vidutiniškai 50 % tebėra naudojami asmeniniais tikslais. Šiuo atžvilgiu Kroatija pateikė dvi 2024 m. pradžioje atliktas apklausas apie lengvųjų automobilių naudojimą verslo ir asmeninėms reikmėms ir nurodė, kad 50 % apriboti teisę atskaityti pirkimo PVM vis dar atrodo realu.

Atsižvelgiant į teigiamą specialios priemonės poveikį mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratorių administracinei naštai, siūloma leisti pratęsti šiuo metu galiojančios nukrypti leidžiančios priemonės taikymo laikotarpį. Leidimas turėtų galioti dar vieną ribotą laikotarpį – iki 2027 m. gruodžio 31 d., kadangi reikės peržiūrėti leidžiančios nukrypti priemonės būtinumą ir veiksmingumą, taip pat pasidalijimo tarp naudojimo verslo ir ne verslo reikmėms procentinę dalį. Bet koks prašymas pratęsti priemonės taikymą turėtų būti pateikiamas kartu su ataskaita, kurioje peržiūrima taikoma procentinė dalis, ir nusiųstas Komisijai ne vėliau kaip 2027 m. kovo 31 d.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Panašias nukrypti leidžiančias priemones, susijusias su teise į atskaitą, buvo leista taikyti ir kitoms valstybėms narėms (Estijai[4], Italijai[5], Latvijai[6], Vengrijai[7], Lenkijai[8] ir Rumunijai[9]).

---

mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 320, 2018 12 17, p. 35–36).

3 OL L 408, 2021 11 17, p. 1–2.

4 2021 m. lapkričio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1998, kuriuo Estijai leidžiama taikyti priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 408, 2021 11 17, p. 3–5).

5 2022 m. gruodžio 6 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/2411, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2007/441/EB, leidžiantis Italijos Respublikai taikyti priemones, nukrypstančias nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 317, 2022 12 9, p. 120–121).

PVM direktyvos 176 straipsnyje nurodyta, kad Taryba nustato išlaidas, už kurias PVM neatskaitomas. Kol tokios išlaidos nenustatytos, valstybėms narėms leidžiama ir toliau taikyti išimtis, galiojusias 1979 m. sausio 1 d. Todėl yra kelios esamos padėties nekeitimo nuostatos, kuriomis ribojama teisė atskaityti PVM, taikomą lengviesiems automobiliams.

Nepaisant ankstesnių iniciatyvų nustatyti taisykles, kokių rūšių išlaidoms gali būti taikomas teisės atskaityti PVM apribojimas[10], tokia nukrypti leidžianti priemonė yra tinkama, kol šios taisyklės bus suderintos ES lygmeniu.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

PVM direktyvos 395 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Atsižvelgiant į PVM direktyvos nuostatą, kuria grindžiamas pasiūlymas, subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Šis sprendimas yra susijęs su valstybei narei jos pačios prašymu suteiktu leidimu ir nėra įpareigojimas.

Atsižvelgiant į ribotą nukrypti leidžiančios priemonės taikymo sritį, speciali priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui – supaprastinti mokesčio surinkimo procedūrą ir užkirsti kelią tam tikrų formų mokesčių slėpimui ar vengimui. Visų pirma, kadangi įmonės galėtų pasinaudoti galimybe deklaruoti ne visas prievoles, o mokesčių administratoriams tektų kilometražo tikrinimo našta, taikant 50 % apribojimą būtų supaprastinta PVM surinkimo procedūra, išvengiama mokesčių slėpimo, be kita ko, susijusio su neteisingai tvarkoma naudojimo laiko apskaita.

• Priemonės pasirinkimas

Siūloma priemonė – Tarybos įgyvendinimo sprendimas.

---

6 2021 m. lapkričio 9 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1968, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2015/2429, kuriuo Latvijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 401, 2021 12 7, p. 1–2).

7 2021 m. spalio 5 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1774, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1493, kuriuo Vengrijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 360, 2021 10 11, p. 108–109).

8 2022 m. gruodžio 6 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/2385, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2013/805/ES, kuriuo Lenkijos Respublikai leidžiama nustatyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 315, 2022 12 7, p. 87–88).

9 2020 m. rugsėjo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1262, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas 2012/232/ES, kuriuo Rumunijai leidžiama taikyti priemones, kuriomis nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 straipsnio (OL L 296, 2020 9 10, p. 6–7).

10 KOM(2004) 728 galutinis. Pasiūlymas dėl Tarybos direktyvos, iš dalies pakeičiančios Direktyvą 77/388/EEB siekiant supaprastinti pridėtinės vertės mokesčio prievolės vykdymą (OL C 24, 2005 1 29, p. 10), atsiimtas 2014 m. gegužės 21 d. (OL C 153, 2014 5 21, p. 3).

Pagal PVM direktyvos 395 straipsnį nukrypti nuo bendrų PVM nuostatų galima tik tada, kai tai vieningai leidžia Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu. Tarybos įgyvendinimo sprendimas yra tinkamiausia priemonė, nes jis gali būti skirtas atskirai valstybei narei.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo. Šis pasiūlymas yra pagrįstas Kroatijos pateiktu prašymu ir skirtas tik šiai valstybei narei.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymu siekiama supaprastinti mokesčio surinkimo procedūrą panaikinant prievolę apmokestinamiesiems asmenims tvarkyti nurodytų lengvųjų automobilių naudojimo asmeninėms reikmėms apskaitą ir kartu užkirsti kelią PVM vengimui neteisingai tvarkant apskaitą. Todėl jo poveikis gali būti teigiamas tiek įmonėms, tiek mokesčių administratoriui.

2024 m. pradžioje Kroatijos ekonomikos rūmai atliko apklausą, kad nustatytų, ar 50 % dalis vis dar yra aktuali. Klausimynas išsiųstas 7 389 verslo subjektams ir gauti 585 atsakymai. Be to, nepriklausoma bendrovė „Promocija plus Ltd.“ 2024 m. apie automobilių naudojimą verslo ir asmeniniais tikslais apklausė 600 subjektų, kurie savo namų ūkyje naudojasi tarnybiniu automobiliu. Remdamasi abiejų apklausų rezultatų analize, Kroatija daro išvadą, kad mišraus automobilio naudojimo atveju naudojimas verslo tikslais išlieka vidutiniškai 50 %. Todėl 50 % teisės į atskaitą procentinė dalis išlieka realistiška ir pagrįsta atlikta analize.

Nors 50 % apribojus teisę atskaityti pirkimo mokestį už lengvųjų automobilių pirkimą ir išperkamąją nuomą, įskaitant visų su jais susijusių prekių ir paslaugų pirkimą, valstybės biudžeto pajamos iš PVM sumažėjo vidutiniškai 410 mln. HRK per metus, t. y. maždaug 54,4 mln. eurų, dėl padidėjusių automobilių kainų PVM, surinktas už lengvuosius automobilius ir jų sudedamąsias dalis, padidėjo. Todėl ši priemonė neturėjo didelio poveikio valstybės biudžetui, o administracinė našta, susijusi su priemonėmis, būtinomis teisingam pirkimo PVM atskaitos taikymui kontroliuoti, sumažėjo tiek apmokestinamiesiems asmenims, tiek mokesčių administratoriui.

Kroatija nurodė šį sprendimą kaip tinkamą priemonę, jis panašus į kitas anksčiau taikytas ir dabar taikomas nukrypti leidžiančias priemones.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas nedaro poveikio pagrindinių teisių apsaugai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas turės nedidelį poveikį bendrai mokestinių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM.

5. KITI ELEMENTAI

Pasiūlymo galiojimo laikotarpis yra ribotas ir jame numatytos laikino galiojimo sąlygos terminas – 2027 m. gruodžio 31 d.

Jeigu Kroatija norėtų, kad šią specialią priemonę būtų leista toliau taikyti po 2027 m., ne vėliau kaip 2027 m. kovo 31 d. reikėtų pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje būtų peržiūrėta procentinės dalies riba, ir prašymą pratęsti priemonės taikymą.

2024/0221 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994, kuriuo Kroatijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvą 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1], ypač į jos 395 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Direktyvos 2006/112/EB 168 ir 168a straipsniuose nustatoma apmokestinamųjų asmenų teisė atskaityti pridėtinės vertės mokestį (PVM), mokėtiną už jų įsigytas prekes ir paslaugas, jeigu jos naudojamos jų apmokestinamiesiems sandoriams. Tos direktyvos 26 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytas reikalavimas į PVM apskaitą įtraukti veiklai skirto turto naudojimą apmokestinamųjų asmenų arba jų darbuotojų privatiems poreikiams arba, platesne prasme, kitais nei tų asmenų verslo tikslais;

(2) Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/1994[2] Kroatijai leidžiama 50 % apriboti teisę atskaityti konkrečių lengvųjų automobilių, kuriose be vairuotojo vietos yra ne daugiau kaip aštuonios sėdimosios vietos, pirkimo ir išperkamosios nuomos PVM, įskaitant visų su jais susijusių prekių ir paslaugų pirkimo PVM, kai tie automobiliai naudojami ne vien verslo tikslais. Leidimu apmokestinamieji asmenys taip pat atleidžiami nuo prievolės laikyti, kad tokių lengvųjų automobilių naudojimas ne verslo reikmėms yra paslaugų teikimas už atlygį. Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994 nustos galioti 2024 m. gruodžio 31 d.;

(3) raštu (jį Komisija užregistravo 2024 m. balandžio 3 d.) Kroatija paprašė leidimo toliau taikyti nuo Direktyvos 2006/112/EB 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių nukrypti leidžiančią nuostatą, kad būtų apribota teisė į atskaitą, susijusią su išlaidomis, susijusiomis su tam tikrais lengvaisiais automobiliais, naudojamais ne vien verslo tikslais (toliau – speciali priemonė);

(4) pagal Direktyvos 2006/112/EB 395 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą Komisija 2024 m. gegužės 14 d. raštu perdavė Kroatijos prašymą kitoms valstybėms narėms.

---

[1] OL L 347, 2006 12 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

[2] 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994, kuriuo Kroatijai leidžiama nustatyti specialią priemonę, kuria nukrypstama nuo Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 26 straipsnio 1 dalies a punkto ir 168 bei 168a straipsnių (OL L 320, 2018 12 17, p. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1994/oj).

2024 m. gegužės 15 d. raštu Komisija pranešė Kroatijai turinti visą informaciją, kuri, jos nuomone, yra būtina prašymui įvertinti;

(5) pagal Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/1994 6 straipsnio antrą pastraipą Kroatija pateikė ataskaitą, kurioje peržiūrėta procentinė dalis, kuria apribojama teisė į atskaitą. Remdamasi šiuo metu turima informacija Kroatija patvirtino, kad 50 % riba vis dar pagrįsta ir tebėra tinkama;

(6) atsižvelgiant į teigiamą specialios priemonės poveikį mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratorių administracinei naštai supaprastinat PVM surinkimą ir užkertant kelią mokesčiams slėpti neteisingai tvarkant apskaitą, Kroatijai turėtų būti leista toliau taikyti specialią priemonę. Ši speciali priemonė turėtų būti taikoma ribotą laikotarpį, iki 2027 m. gruodžio 31 d., kad būtų galima įvertinti jos veiksmingumą ir procentinės dalies tinkamumą;

(7) jeigu Kroatija mano, kad specialios priemonės taikymą reikia pratęsti dar ilgiau, nei numatyta šiuo sprendimu, ji ne vėliau kaip 2027 m. kovo 31 d. Komisijai turėtų pateikti prašymą pratęsti priemonės taikymą kartu su ataskaita, kurioje peržiūrima taikoma procentinė dalis;

(8) speciali priemonė turės nedidelį poveikį bendrai mokestinių pajamų, surenkamų galutinio vartojimo etape, sumai ir neturės neigiamo poveikio Sąjungos nuosaviems ištekliams iš PVM;

(9) todėl Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1994 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/1994 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„*6 straipsnis*

Šis sprendimas taikomas nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Bet koks prašymas pratęsti šiame sprendime suteikto leidimo galiojimą kartu su ataskaita, kurioje peržiūrima 1 straipsnyje nustatyta procentinė dalis, Komisijai pateikiami ne vėliau kaip 2027 m. kovo 31 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Kroatijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkė